

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

21 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componență:

Președinte – Ghenadie Nicolaev,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma și Petru Moraru,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului Casianovici Victor prin care s-a solicitat casarea sentinței Judecătoriei Edineț din 24 mai 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iulie 2014 în cauza penală în privința lui

Casianovici Victor Boris, născut la 10 martie 1987, originar și domiciliat în or. Edineț, str. Moroșanu, nr. 35;

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. 22.10.2012 – 24.05.2013 (prima instanță)*
- 2. 20.06.2013 – 02.07.2014 (instanța de apel)*
- 3. 25.08.2014 – 21.10.2014 (instanța de recurs)*

Colegiul penal lărgit asupra recursului în cauză

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț din 24 mai 2013 *Casianovici Victor Boris* a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute la art. 151 alin. (4) și art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal, fiindu-i stabilite următoarele pedepse:

- în baza art. 151 alin. (4) Cod penal – 15 (cincisprezece) ani închisoare;
- în baza art. 188 alin. (3) lit. c) Cod penal – 12 (doisprezece) ani închisoare.

În baza art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial al pedepselor i s-a numit o pedeapsă definitivă în mărime de 23 (douăzeci și trei) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

În baza prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal la pedeapsa numită i s-a adăugat pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Edineț din 23 decembrie 2011, fiindu-i numită o pedeapsă definitivă în mărime de 25 (douăzeci și cinci) ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

A fost admisă parțial acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Demcenco Olga cu dispunerea încasării de la Casianovici Victor în beneficiul lui Demcenco Olga a prejudiciului material în mărime de 19 130,88 lei

(nouăsprezece mii și o sută treizeci lei și 88 bani) și prejudiciului moral în mărime de 100 000 (o sută mii lei).

2. În fapt, pe baza probelor administrate instanța de fond a constatat că, Casianovici Victor Boris, la 16 iunie 2012, aproximativ la ora 19³⁰, urmărind scopul de îmbogățire, a pătruns în casa cet. Curtiș Nadejda Alexei, a.n. 1935, situată în or. Edineț, str. O. Cirimpei, nr. 81, unde a atacat-o în scopul sustragerii bunurilor, aplicându-i violență periculoasă pentru viața și sănătatea persoanei exprimată prin: multiple lovituri cu pumnii peste cap și pe diferite părți ale corpului, cauzarea vătămarilor cu un cuțit de bucătărie găsit în casă, cu care a înfipt-o pe victimă în regiunea burții și laba piciorului drept. După aceasta, continuându-și acțiunile sale criminale, a sustras din casa părții vătămate mijloace bănești în sumă de 700 lei, după care a părăsit locul crimei.

Tot el, la 16 iunie 2012, aproximativ la ora 19³⁰, în aceleași circumstanțe, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale, prevăzând urmările și dorind în mod conștient survenirea lor, acționând cu intenție directă îndreptată la atingerea scopului stabilit, cu un cuțit de bucătărie, găsit în casa situată în or. Edineț, str. O. Cirimpei, nr. 81, a înfipt-o pe Curtiș Nadejda Alexei, a.n. 1935, în regiunea burții și laba piciorului drept, precum și a lovit-o de mai multe ori cu pumnii peste cap și diferite părți ale corpului, în rezultatul cărora victima a decedat peste scurt timp în Spitalul raional Edineț.

Potrivit raportului de expertiză medico-legală nr. 107 din 17.06.2012, moartea cet. Curtiș Nadejda Alexei, 77 ani, a survenit în rezultatul traumatismului cranio-cerebral închis exprimat prin hemoragie subarahnoidiană și în ventricolii cerebrale ce se confirmă cu datele expertizei medico-legale a cadavrului și documentelor medicale. De asemenea la expertiza cadavrului au fost depistate hemoragii în țesuturile moi ale capului, edem și echimoze multiple pe față, urechi, gât, umăr, antebrațul stâng și mâini, care se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

3. Ne fiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

- *inculpatul Victor Casianovici*, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe toate capetele de învinuire înaintate.

În susținerea apelului inculpatul a indicat că a fost indus în eroare de către polițistul Frecăuțan Nicolae, care l-a convins să se autoincrimineze de comiterea unei infracțiuni pe care nu a săvârșit-o. La fel, martorii oculari Celac A. și Rusu D. au anunțat poliția în aceeași zi în care s-a comis infracțiunea, însă, abia peste 3 luni organele de urmărire penală i-au interogat referitor la semnalamentele exterioare ale făptuitorului;

- *avocatul Gheorghe Radeanu în numele inculpatului Victor Casianovici*, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie achitat pe toate capetele de învinuire înaintate.

În motivarea apelului declarat, apelantul a invocat următoarele argumente:

➤ instanța de fond a pus la baza sentinței de condamnare doar probele de la faza urmăririi penale, care nu dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului;

➤ au fost reținute drept probe declarațiile martorilor oculari Celac A. și Rusu D. date la faza urmăririi penale, care nici nu au fost prezenți în ședințele de judecată;

➤ peste 3 luni au fost audiați pentru prima dată martorii oculari Celac A. și Rusu D., deși organele de urmărire penală cunoșteau despre acești martori chiar din prima zi în care a fost comisă infracțiunea, deoarece cei din urmă au anunțat poliția;

➤ martorii oculari nu au participat la prezentarea spre recunoaștere, după cum prevăd reglementările Codului de procedură penală;

➤ instanța de fond nu a verificat motivul autoincriminării inculpatului;

➤ instanța de fond nu a luat în considerație comportamentul ciudat al inculpatului, care pune la îndoială responsabilitatea acestuia, fiind ignorate și cerințele avocatului de a numi o expertiză psihiatrică suplimentară;

- *avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului*, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, inculpatul Casianovici Victor să fie achitat de sub învinuirea de comitere a infracțiunilor incriminate.

În apelul declarat, apelantul a menționat că la pronunțarea sentinței au fost admise grave erori de ordin procedural și anume, punerea la baza sentinței de condamnare a declarațiilor martorilor depuse la urmărirea penală, care nu au fost supuse confruntării potrivit prevederilor art. 389 Cod de procedură penală.

A mai susținut apelantul că nu este de acord cu modul de apreciere a probelor acumulate pe cauză, întrucât acestea nu sunt suficiente și pun la dubiu circumstanțele cauzei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iulie 2014 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că instanța de fond, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Casianovici Victor, iar argumentele expuse de avocatul Mihail Barbaroș privind abaterile procedurale comise de către instanța de fond, au constituit subiect de discuție la examinarea cauzei în fond. Cât privesc argumentele privind achitarea inculpatului, instanța de apel a constatat că acestea poartă un caracter declarativ, fiind considerate ca o metodă de apărare, exercitată în vederea evitării tragerii la răspundere penală a inculpatului.

În decizia pronunțată instanța de apel s-a expus și asupra pedepsei numite inculpatului, pe care o consideră echitabilă, pe măsură de a corecta personalitatea antisocială a inculpatului Casianovici Victor.

5. Împotriva deciziei a declarat recurs ordinar avocatul Mihail Barbaroș, care invocând temei pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă remiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În recursul său, recurentul a invocat faptul că, martorul Rusu D. nu a participat în nicio ședință de judecată, însă, instanțele de fond, au menținut concluziile cu privire la proba înaintată de către organul de urmărire penală și anume declarațiile acuzatorii ale martorului sus vizat, acestea fiind puse la baza hotărârilor de condamnare, fără a fi administrate, cu atât mai mult fără a fi cercetate/verificate de către instanțele de fond.

Mai indică recurentul că, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal al ședinței de judecată. Contrar prevederilor legale, instanța de apel și-a fundamentat soluția inclusiv și în baza declarațiilor martorului Rusu D., care au fost date la urmărirea penală și care ilegal au fost puse la baza sentinței de condamnare de către instanța de fond.

6. Verificînd argumentele invocate în recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărîre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar în corespundere cu pct. 8) al aceluiași articol, atunci cînd - nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Din temeiurile sus enunțate, Colegiul penal constată că în cauza dată, și-a găsit confirmare temeiul invocat la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, întrucît din conținutul apelului formulat de către avocatul Mihail Barbaroș se evidențiază motivul prin care cel din urmă critică sentința instanței de fond prin prisma dispozițiilor procesual-penal de judecare a cauzei și anume, ceea ce ține de declarațiile martorului Rusu D. care au fost date la faza de urmărire penală și nu au fost administrate și cercetate în instanța de fond, însă, au fost puse în calitate de probe la baza sentinței de condamnare a inculpatului Casianocivi Victor.

Lecturînd textul deciziei, Colegiul penal a ajuns la concluzia că instanța de apel a omis să dea răspuns la argumentul consemnat mai sus de către apelantul Mihail Barbaroș.

Din materialele cauzei rezultă că, martorul Rusu D. nu a fost prezentă la nicio ședință de judecată, iar procurorul în gestiunea căruia se afla cauza penală vizată, a înaintat un demers instanței de fond prin care a solicitat să fie date citirii declarațiile martorului Rusu D. Instanța de fond a respins acest demers pe motiv că nu a avut loc confruntarea potrivit ordinii prevăzute la art. 109-110 Cod de procedură penală (f.d. 38-39, vol. II).

Contrar actelor de dispoziție întreprinse de către instanța de fond, în sentința de condamnare adoptată de către aceasta, au fost reținute drept probe declarațiile martorului Rusu D. consemnate în procesul-verbal de audiere a martorului din 15.09.2012 (f.d. 121, 123, vol. II).

Ulterior, la judecarea cauzei în instanța de apel, pe lîngă faptul că aceasta nu s-a expus asupra argumentului formulat de apelantul Mihail Barbaroș privind punerea la baza sentinței de condamnare a declarațiilor martorului Rusu D., care nu au fost administrate în calitate de probă și nici cercetate, instanța de apel fără a verifica proba nominalizată (f.d. 226, vol. II) a reținut procesul-verbal de audiere a martorului Rusu D. din 15.09.2012, care în coroborare cu alte probe au contribuit la demonstrarea vinovăției inculpatului.

În asemenea situație, Colegiul penal lărgit consideră necesar de a interveni în decizia instanței de apel pentru a elucida următoarele momente.

În corespundere cu prevederile art. 101 alin. (4) Cod de procedură penală instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărîrii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărîre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Prin urmare, instanța de apel în decizia sa a admis abateri de la regula imperativă enunțată mai sus, punînd la baza deciziei de condamnare o probă care nu a fost cercetată de instanța de fond și nici nu a fost verificată la judecarea cauzei în ordine de apel, cu atît mai mult nefiind formulată o expunere concretă asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală în cazul în care eroare judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs, ea casează hotărîrea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel.

În speța de referință, se atestă încălcarea normelor procedurale indicate mai sus, care constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

Astfel, în aceeași ordine de idei, se impune soluția admiterii recursului de pe rol, casării totale a deciziei contestate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să acorde o atenție sporită argumentelor formulate în apelurile declarate, să acorde deplină eficiență prevederilor art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală prin efectuarea unei analize a probelor utile, concludente și suficiente la cauza dată și condamnarea inculpatului, cu excluderea erorilor menționate în prezenta decizie și adoptării în acest sens, a unei hotărîri legale și întemeiate.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Mihail Barbaroș în numele inculpatului Casianovici Victor, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 iulie 2014 în cauza penală în privința lui *Casianovici Victor Boris*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, publicată integral la **18 noiembrie** 2014.

Președinte

Ghenadie Nicolaev

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Petru Moraru